

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2021r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Piotr Witkowski
Protokolant:	Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2021r. w S.

sprawy **N. A.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o dodatek solidarnościowy

w związku z odwołaniem N. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 17 grudnia 2020 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że N. A. nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty (...) złotych jako kwoty nienależnie pobranego dodatku solidarnościowego za okres od 1 sierpnia 2020r. do 31 sierpnia 2020r.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 17.12.2020r. zobowiązał N. A. do zwrotu nienależnie pobranego dodatku solidarnościowego w wysokości (...)zł za okres od 01.08.2020r. do 31.08.2020r.

Argumentował, iż z poczynionych ustaleń wynika, iż w dniu złożenia wniosku 27.08.2020r. podlegała ona ubezpieczeniom społecznym na podstawie ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn.zm.) i dlatego dodatek solidarnościowy jej nie przysługiwał.

Jako podstawę prawną decyzji wskazał art. 12 ustawy z dnia 19.06.2020r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 1068) oraz art. 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W odwołaniu od tej decyzji N. A. domagała się jej zmiany i odstąpienia od zobowiązania jej do zwrotu dodatku solidarnościowego. Wskazała, iż w dniu 27.08.2020r. złożyła wniosek o przyznanie jej dodatku solidarnościowego z tytułu utarty zatrudnienia, w związku z pandemią Covid-19, ponieważ z dniem 28.03.2020r. została osobą bezrobotną. Jest żołnierzem (...)i w spornym okresie odbywała służbę. Przed złożeniem wniosku o dodatek solidarnościowy kontaktowała się z pracownikiem Zakładu w celu ustalenia, czy taki dodatek jej w ogóle przysługuje, wyjaśniając w

jakiej jest sytuacji i otrzymała odpowiedź potwierdzającą, że ma do niego prawo. Decyzją Zakładu otrzymała dodatek solidarnościowy, który był dla niej dużym wsparciem finansowym, gdyż jest matką samotnie wychowującą dziecko i po utracie zatrudnienia jej jedynym źródłem utrzymania był zasiłek dla bezrobotnych i służba w (...). W związku ze służbą w (...) nie ma podpisanej żadnej umowy i jest powoływana sporadycznie do odbywania służby. Decyzją oceniła jako krzywdzącą, tym bardziej, że z powodu pandemii nadal jest osobą bezrobotną.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i dodatkowo wskazał, iż zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 19.06.2020r. w zw. z art. 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Ustęp 2 stanowi, że za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Odwołującej nie przysługiwał dodatek solidarnościowy, ponieważ w dniu złożenia wniosku tj. 27.08.2020r. podlegała ubezpieczeniom społecznym. We wniosku o dodatek solidarnościowy wskazała, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym, natomiast z deklaracji ZUS ZWUA wynika, że została wyrejestrowana z ubezpieczeń z dniem 29.08.2020r.

W toku procesu organ rentowy wskazał dodatkowo, że zarówno ze zgłoszenia ZUS ZUA, ZUS ZWUA, jak i akt odwołującej prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy wynika, iż w okresie od 25.08.2020 r. do 29.08.2020 r. była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych nie z tytułu posiadania statusu osoby bezrobotnej, ale przez płatnika składek - (...) (...) Oddział (...) w B. w związku z odbywaniem służby jako żołnierz (...). Okoliczność, że odwołująca nie została pozbawiona za ten okres statusu osoby bezrobotnej, nie uzasadnia trafności jej stanowiska, podobnie jak fakt zawieszenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych za okres od 01.08.2020r. do 31.08.2020 r. Przeczy temu fakt, iż za wcześniejsze okresy odbywania służby, w związku z otrzymywaniem uposażenia dla żołnierzy niezawodowych wstrzymywana była wypłata zasiłku dla bezrobotnych w związku z otrzymywaniem uposażenia dla żołnierzy zawodowych, powodującego zawieszenie prawa do zasiłku dla bezrobotnych (art. 31 ust. 4 ustawy z dnia 17.12.1974 r. o uposażeniu żołnierzy niezawodowych, tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 2146). Przewidziany w art. 3 ust. 3 ustawy o dodatku solidarnościowym wyjątek w postaci wyłączenia warunku niepodlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu nie może być interpretowany rozszerzająco. Formułując ten wyjątek ustawodawca ograniczył go do szczególnej kategorii osób, jakimi są osoby bezrobotne, które podlegają ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu w okresie pobierania prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub ubezpieczeniu zdrowotnemu w przypadku posiadania statusu osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Taki sposób ujęcia powyższego wyjątku wskazuje na to, że dotyczy on sytuacji, gdy ubezpieczony podlega ubezpieczeniom społecznym i/lub zdrowotnemu wyłącznie z racji posiadanego statusu osoby bezrobotnej z lub bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, a nie do sytuacji posiadania statusu osoby bezrobotnej i podleganiu ubezpieczeniom społecznym w związku z aktywnością zarobkową, z tytułu której uzyskuje on uposażenie i podlega ubezpieczeniom społecznym. Ta ostatnia sytuacja miała miejsca w przypadku odwołującej się, która z racji zachowania statusu osoby bezrobotnej podlegała ubezpieczeniu zdrowotnemu, a z racji odbywania ćwiczeń jako żołnierz (...) otrzymała uposażenie do podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy odwołująca się jest zobowiązana do zwrotu dodatku solidarnościowego. Okoliczności uzyskania przez nią prawa do dodatku solidarnościowego, przewidzianego ustawą z dnia 19.06.2020r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1068) za okres od 01.08. do 31.08.2020r., nie budziły wątpliwości. Jednak zdaniem Sądu w jej sytuacji nie zachodzi podstawa do nakazania jej zwrotu tego dodatku, jako świadczenia nienależnie pobranego, o którym stanowi art. 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o dodatku solidarnościowym.

Jak stanowi art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o dodatku solidarnościowym, przysługuje on osobie uprawnionej, która nie podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Warunku niepodlegania ubezpieczeniom społecznym lub obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się do bezrobotnych, o których mowa w ustawie z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Należy również wskazać na art. 4 ust. 4 ustawy o dodatku solidarnościowym, zgodnie z treścią którego zasiłek dla bezrobotnych lub stypendium, wypłacone za okres, za który został wypłacony dodatek solidarnościowy, z wyjątkiem ust. 3, stanowi nienależnie pobrane świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Z przepisu tego wynika, iż w sytuacji wypłaty zasiłku dla bezrobotnych i dodatku solidarnościowego, to tylko zasiłek dla bezrobotnych stanowi świadczenie nienależnie pobrane. Odwołująca się przez sporny okres posiadała i jak wskazała w odwołaniu, nadal ma status osoby bezrobotnej, który został potwierdzony dokumentacją z Powiatowego Urzędu Pracy w S.. Przepisy ustawy o dodatku solidarnościowym nie mówią natomiast nic o osobach, które tak jak odwołująca się, podlegają ubezpieczeniom społecznym z racji sporadycznego odbywania szkoleń w ramach (...). Skoro jednak ustawa o dodatku solidarnościowym wskazuje tylko na zasiłek dla bezrobotnych, który jest pobierany łącznie z dodatkiem solidarnościowym, jako świadczenie nienależne, to nie można uznać, że inne świadczenia są nienależne. Zwłaszcza tak należy uznać, że warunku niepodlegania ubezpieczeniom społecznym lub obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się do bezrobotnych, o których mowa w ustawie z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Sytuacja odwołującej się nie została przez ustawodawcę uregulowana, zatem nie można zobowiązywać jej do zwrotu dodatku solidarnościowego, jako świadczenia nienależnie pobranego. Takie unormowanie tej kwestii przez ustawodawcę być może wskazuje na lukę prawną, ale nie można również wykluczyć, że ustawodawca zamierzał w taki a nie inny sposób skonstruować przepisy o dodatku solidarnościowym.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że odwołująca się nie jest zobowiązana do kwoty kwoty (...)jako kwoty nienależnie pobranego dodatku solidarnościowego za kres od 01.08.2020r. do 31.08.2020r.

Pw/mt